

Европа на пола пат до затворање на сите свои центри на јаглен до 2030-та година

ЛОНДОН, 23 март 2021 година - Само пет години од потпишувањето на историскиот Париски договор на Обединетите Нации за борба против климатските промени, половина од 324-те центри на јаглен во Европа или веќе се затворени или се направени заложби за нивно затворање пред 2030 година. Ова важно достигнување се случи овој Понеделник кога Британската енергетска компанија ЕДФ најави дека ќе ја затвори електраната на јаглен Вест Буртон до 2022 година. Потсетуваме дека за да се постигнат целите од Парискиот договор, сите центри на јаглен во Европа мора да престанат со работа пред 2030 година.

Во Европа, употребата на јаглен е во голем пад од 2012 година [1]. Имено, тринаесет земји во Европа веќе воопшто не употребуваат јаглен и уште еднаесет земји имаат донесено одлуки за етапно исфрлање од употреба на јагленот пред 2030-та година. Дури и во земји каде има висока зависност од јаглен како Грција, во последните пет години лигнитот го [намали](#) својот удел во енергетскиот сектор од 50% на 20% и земјата го помести својот датум за исфрлање на јагленот од 2028-та на [2023-та](#) година. [Унгарија](#) е друга источноевропска земја чиј датум на исфрлање од употреба на јагленот неодамна беше поместен за пет години отколку што првично беше најавено, имено во 2025-та година, наместо во 2030-та година.

Овој прогресивен пристап е нешто што би требало да служи како инспирација за земјите од Западен Балкан. Досега само Северна Македонија превзема слични чекори и е прва земја од Западен Балкан [2] што планира да ја исфрли [употребата на јаглен до 2030 година](#). Во последните 18 месеци, освен Северна Македонија (реконструкцијата на Осломеј), и Црна Гора (Пљевља II) и Косово (Косово е Ре) ги отфрлија овие проекти за изградба и пуштање во употреба на нови електрани на јаглен, со тоа создавајќи совршен момент за насочување кон одржлива енергетска транзиција.

„Во ноември минатата година, лидерите на земјите од Западен Балкан ја потпишаа Декларацијата за Зелената агенда за Западен Балкан [3], со што се обврзаа за декарбонизација на нивните економии до 2050 година, а во согласност со претстојниот Закон за клима на ЕУ. Ова значи дека сите нови планови за употреба на јаглен треба да запрат и наместо тоа идните активности да се засноваат на рамка што ќе гарантира одржлива енергетска транзиција и праведна општествена трансформација кон здрава и чиста иднина, што е впрочем исто така во согласност со амбициите на овие земји за пристапување кон ЕУ“, изјави Виктор Беришај, Координатор за клима и енергија за југоисточна Европа при Европската мрежа за климатска акција (Climate Action Network Europe).

„Ние се наоѓаме во последните моменти на индустријата за јаглен во Европа. По повеќегодишно опаѓање, половина од флотата на јаглен во Европа е веќе во историјата. Владите, енергетските компании и финансиските институции сега мора да планираат укинување на употребата на јаглен до 2030-та година или порано, да ги прекинат сите текови на финансирање на проекти за употреба на јаглен и фосилен гас и наместо тоа, да ја насочат својата поддршка кон одржливи и обновливи извори на

енергија и праведна транзиција на засегнатите заедници. Тогаш ќе можеме да очекуваме дека во следните пет години и преостанатите центри на јаглен ќе бидат прашање на минатото“, изјави Кетрин Гутман, директор на кампањата „Европа без јаглен “ (Europe Beyond Coal).

ЗАВРШУВА

Contacts:

Kathrin Gutmann, Campaign Director, Europe Beyond Coal (German, English)
kathrin@beyond-coal.eu, + 49 (0) 1577 836 3036

Alastair Clewer, Communications Officer, Europe Beyond Coal (English)
alastair@beyond-coal.eu, +49 176 433 07 185

Kristina Naunova, Policy and Network Officer for Western Balkans, Climate Action Network (CAN) Europe (English, Macedonian)
kristina@caneurope.org

Viktor Berishaj, Southeast Europe Climate and Energy Policy Coordinator, Climate Action Network (CAN) Europe (English, Albanian)
Viktor@caneurope.org

Maša Perović, Southeast Europe Communications Coordinator, CAN Europe (English, Serbian/Bosnian/Croatian)
masha@caneurope.org , +381 (0) 63 8411 566

References

1. <https://beyond-coal.eu/2020/06/24/european-coal-in-structural-decline/>
2. <https://www.reuters.com/article/north-macedonia-coal-climate-idUSL5N2AO3RL>
3. <https://balkangreenenergynews.com/heres-what-western-balkans-committed-to-in-sofia-declaration-on-green-agenda/>

About:

Europe Beyond Coal is an alliance of civil society groups working to catalyse the closures of coal mines and power plants, prevent the building of any new coal projects and hasten the just transition to clean, renewable energy and energy efficiency. Our groups are devoting their time, energy and resources to this independent campaign to make Europe coal free by 2030 or sooner. www.beyond-coal.eu

